

M. B.-N.

**"The Organisation of Science in
England", D. S. L. Cardwell,
Melbourne-London-Toronto 1957 :
[recenzja]**

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 4/2, 381

1959

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

D. S. L. Cardwell, *The Organisation of Science in England*. William Heinemann LTD, Melbourne, London, Toronto 1957, s. 204.

Przedstawienie organizacji nauki w jakimkolwiek kraju wymaga omówienia dwóch zasadniczych zagadnień: organizacji i struktury szkół i zakładów naukowych różnych stopni oraz programów nauczania. Praca Cardwella omawia obydwa zagadnienia od wieku XVIII do 1918 r.

W odniesieniu do pierwszego punktu autor podaje interesujące dane dotyczące organizacji szkół, fundacji i ich roli w różnych okresach historii Anglii. Powstawanie nowych szkół i instytutów spleta się według autora — nierozdzielnie z historią postępu naukowego i technicznego w Europie. Związek ten autor podkreśla bardzo silnie.

Cardwell nie pretenduje jednak do oceny znaczenia różnych szkół podczas wielu lat ich istnienia. Książka nie jest także historią poszczególnych szkół rozsianych po Anglii (z wyłączeniem fundacji szkockich i irlandzkich, o których autor nie wspomina). Czytelnik dowie się o historii szkół tylko tego, co jest niezbędne do poznania sytuacji w szkolnictwie w różnych okresach historii kraju. Dla interesujących się bliżej historią szkolnictwa autor podaje bogatą literaturę dotyczącą poszczególnych zakładów naukowych.

Programy nauczania w szkołach i na wyższych uczelniach autor omawia (podobnie jak historię szkół) w oparciu o odkrycia naukowe i techniczne, jakich dokonano od XVIII wieku. Odkrycia w dziedzinie techniki i w konsekwencji zmiany w przemyśle wpływały na modyfikację programów nauczania. Zmiany te omawia autor podkreślając przy tym znaczenie odpowiednich programów szkolnych nie tylko z punktu widzenia późniejszej przydatności w zawodzie, lecz również ze względu na przystosowanie zdobywanych wiadomości do potrzeb społeczeństwa. Praca jako wyczerpująca i omawiająca wszechstronnie zagadnienia organizacji szkół i nauczania jest cennym wkładem do historii szkolnictwa w Anglii.

M. B.-N.

Z CZASOPISM

DYSKUSJA O PERIODYZACJI HISTORII NAUKI

I. J. Konfiedieratow, *K woprosu o pieriodyzacji istorii tiechniki*. „Woprosy Istorii Jestiestwoznania i Tiechniki“, wypusk 4. Izdatielstwo Akademii Nauk SSSR, Moskwa 1957, s. 141—152.

A. A. Zworykin, *O niekotorych woprosach pieriodizacji istorii jestiestwoznania i tiechniki*. Tamże, s. 153—162.

Przed kilku laty zdawaliśmy sprawę z radzieckiej dyskusji na temat periodyzacji historii techniki¹. Dyskusja ta toczy się dalej, czego wyrazem są dwa artykuły opublikowane w czwartym tomie wydawanych przez Instytut Historii Przyrodznawstwa i Techniki Akademii Nauk ZSRR „Woprosow istorii jestiestwoznania i tiechniki“.

¹ Eugeniusz Olszewski, *Z dyskusji o pojęciu i metodologii historii techniki (przegląd czasopism radzieckich)*. „Studia i materiały z dziejów nauki polskiej“, tom 2, Warszawa 1954.